

عەلی حەمەئەمین گوندی ميلقاسم :

ئەگەر جاش نەبوايىھە رياز نەيدە توانى بماند ۋۆزىتەوە . شەقە دادگايى بكرىن بۇ ئەوهى بىنە پەندۈمىرىت .

ديدارى ئەنفالستان

بەروار : 2011/1/29

گوندی ميلقاسم - كاتىمۇر 11:20

خورشىدە مەممۇر

عەلی حەمەئەمین

روزى 29/1/2011 لە گوندى
وەلى ھېيەرەوە بە سوارى جىپ
وازىكى پەرىپوت، بەرىكەمەتىن، بەرەو
گوندی ميلقاسم، كە گەيشەتىنە
گوندی ميلقاسى 12 مالى، هىچ
پەلە ھەوري: بەئاسانلۇ نىبىو بەلام
ئەوندەن نىبرى كە وەك رۆزىكى
بەھار ھەورەكان ھاتان بارانى
داباراندە سەرگوندەكە، لەو كەشە

باراناوىدا پەرسىيارم دەربارە ئىبو مالانەكىد، كە خۇيان يان كەسەر كاريان ئەنفالكارون، لەۋەلامدا.
ووتىان، چەند كەسىك ئەنفالن و ھەتا ئىستاش بى سەرۇشۇين، پاشئەوە لەمالى بەسىي ئەنفالكارو
ھاتمە دەرەوە توشم بىو بەلام ئامادەن بىو ھىچ قىسىمەك بۇ ئەنفالستان بکات،
چۈنكە دېيگەت: من دەمەنلىك بۇ تەلەفۈزىنىڭ قىسىمەك دەرىدى دلى خۆم ھەلپىزىم دىاربىو زۇر
پېپىو لەگەندەلى بەرسان و بەتايىھەتىش لە ئىمياز و پەلەپايمى جاشەكان و پەراويز خەستىنى كەسەر كارى
ئەنفالكارون، حاجى محمدەدەش وەكىو حەسەن بىدگى گوندى نەوتى چوو بىو بەسۈراخى مندالە كانىمۇ
خۇشى گىرابوو.

عەلی حەمەئەمین كە لەگەن حاجىدا وەستا بىو ووتى: من يېمەخۇشە قىسىم بۆيىكم، يەكىك لەو
مالانە كەچۈرمە دىدەنيان مالى ئىوان بىو، عەلی لەدایكبوو سالى 1955 ئىمو كاتىمى
ئەنفالكارون، خەرىكى ئازەلدارى و كشتوكال بىوون، عەلی و خورشىدە سالى 1984 چوارساڭ پىش
ئەنفالى گەرمىيان ھارسەرگىريان كردۇو، ئىمو كاتىمى كە ئەنفالكاران تەنها تاراي تەمنەنلىك دووسالىيان
ھەبىو، ئەمۇيش لەگەرتۇخانە دېرسان مەردووھو پاش شەش مانگ خورشىدە دايىكى ئازاد
بىوو، ئىستا عەلی و خورشىدە لە ميلقاسم دەۋىتن و دايىكوبىاركى 5 كورۇكچۇن و يەكىك لە كەچە كانىيان
بەناوى تاراوه ناو ناوهتەمۇ .

گردد بونه و هی خه لک نه ملله سوره به هوی فه تاح به گه وه بورو

علی ووتی ئەو خەلکە کەھاتن لەملاسۇرە كۆبۈنەوە و تىيان بەلکو فەتاج بەگ فريامان بىكەويىت و قىسەنەكەت . بەلام ئىيت ئەمۇبۇو فريايى كەس نەكەوت و ئۇخەلکە ھەمووی فەوتا . لەمەلەمى ئەمۇ پەرسىيارەشدا كەچۈن خانەوادەكەمە ئەنفالكارون عەلى بىم شىيەدە قىسىمە كرد : كە ھاتىنەخوارەدە بەمەكىنەئى خۇمان ھاتىن (دايىكم و باوكم و خوشكىيىكم و خىزانەكەم و يەك كچىم ھەبۇ دوسالان بۇ كورپىنى خەلتكى تەپسىمۈزىشمان لەگەلە سوارىبۇو ، ناوى فايىق بۇو كورى حەممە صالحى عەولقادرى ئالىجان بۇو ، رېيشتىن مەن تاقىم و تفەنگ پېپۇو كە گىيشتىنە نزىيك مللەسۇرە باوكم زۇرى ليڭىردىم ووتى : تو دابىزە دەزىعە كە زۇر خرآپ بۇو منىش مەكىنەكەم دايىھە فايىق ئەمۇ سايىقى دەزانى ، خۇم دابىزىم بەچەكىدە خۇم كرده ناو جاشەكانى حەممە صالح عەبدوللاۋە ، دواترىش خۇم لېيان دىزىمۇ خۇم شاردەوە بەلام دوايى كە ھەموو كەسەوكارمان لە ملەسۇرە كۆكراپۇنەوە ، منىش چۈوم بىلەي رانەكەمان و شەھە بە رانەوە خۇزمىكىدە صەمودا ھەرىپەرانەوە ، لەمۇيىش زۇر ئەترىسام ووتى بەخوا خەلک ئىخبارەمان دەكەت ، ئىستەر حەممەسىئەعى ، حاجى ، سەلتەمان جۇوبۇو سۆلەي سەعد حەممەغىرىپ

موسته‌شاری فوجی 251 بوو پیّی ووتبوو همندیک خزمم ههیه باینه لات ئەلوش وتبورو با خۆیان بشارنبوه هەتاکو درفەتیکیان بۆدەدۆزمه‌وو تەسالیمیان دەکەمەو، وەلا ھفتەیەك دوان خۆمان شاردەو سەعید جاف خۆی چووبوو بولای کاھەمسەعیدی حاجی سلیمان ووتبووی چى قىومت ههیه بیانهینه تەسالیمیان دەکەمەو ناھیلەم ھیچیان بۆبییت، ئیت بردمانی بۇ ئىستاخبارات بەلام چۈن خەربىکبۇو زىرەمان دەکرد، كاتىكم زانى خەلکىكى زۇرى ترى ھاورد لەجاف وزەگىمۇ داوى و ئۆمىرېلى و عەزىز قادر زۇرىسوين ئەو رۆژه 80كەس بسوين ھەرلەبەيانى يەمەن 9ى شەمۇ ئىنجا ئىفادەمان تىواو بۇو، لەپەندىم كەس براکەي منى بانگ كرد (حىب)اي ناوبوو لەپەن ئىۋە چى بسوون و لەکوي بسوون، ووتى: ئىمە خەربىكى فەلاحەت بسوين و فەقىرى مالى خۇمانىن كابراي ئىستاخبارات ھەستا دەستى نايە بىنە قاقاي حەبب، ووتى - اچى) ئەمە سەعید جاف ماوه لەپەن بسو ووتى: بلى پېشىمەرگە بسوين، ئیت كابرا يەك يەك ناوى شەركانى دەھىنما شەرى ئۆمىرېلى ھى كوي و كوي و تمان بەلى لەھەممۇي شەرمان كردووه بە زۆركراين بە پېشىمەرگە . ئىمە سەعیدحاف فريامان كەوت ئەگىنا دەرنەدەچۇوپىن خۇشان دەكراينە ئىپرخۇڭمۇو. هەرچەندە ئەمماوهىيە بەتكەنیا مابۇپىنبوه مردن بسو من حەوت مانگ بى مالۇ حال بۇوم ماوهى سى مانگ لەمالى عملى حاجى ئەمەدى پىازە جار بسووم و ئەموان دالىدەيان دابسووم . ئىمە ھىچمان نەما خراب لېمان قەمماو مالۇ وېرەن بسوين.

لەوەلامى ئەمۇ پەرسىياددا ئاخۇ فەتەح بگى جاف ھىچ بەللىنىكى بەخەلک دابۇو ھەتا خەلک بەقسەمى

ئەمە بىتەمەدە خۇي
بىخاتە تەنورى
ئەنفالىمە .. ئەمەلى
ووتى: نېبەخوا
ھىچ بەلېنىكى
بەكەس زەداببو
خەلک
ھەرلە خۇرىمەدە
دەيگەوت بەشىكم
فرىامان بىكەۋىت،
خەلکە كە چىوبىدون
بىولاي فەتەج بىڭ
پىسى گۆتبۇون
ھىچمە سىناكىرت

ئەمە شەرەو حکومەت لەھەمەو لایەكىمەو ھېرىشى كىردوو تازە ھىچم پىناكىت.. فەتاح بەگ دەسەلەتى بسو عەمید بسو لەجەيشدا. ئىت ئەمە خەلکە لەداوى و زەنگەو جاف ھاتە خوارەوە بىز مەلسەسۈرە جەيىش راسىچى كىرد ئەمە تراكتۆر سەبارەي بسو بەسوارى سەبارەو تراكتۆرلى خۇقى و ئەمەدى

نهیبو خایه زیلی عمه کهربیوه، بسو قوره تسوو، لمویوهش دوای یه کدوو روز برديانن بو تۆپزاوا، ئیت ئوخەلکە فەوتا هەزدینىك ریشچەرمۇو لەنۇگە سەمان ھاتنەمە ترى بەتا يېتى ئەمەدی كە وە كە ئىمە گەنج بولە كەس نەما رۆيىشتۇر ئەگەر اييە .

سەبارەت بەپارەنوسى باوكودايىكى و ژن و مندالە كە عەلى ووتى: حەوت مانگ ئىمە بى مال و حال بسوين، هەرچەندە دوای سى مانگ باوكە خوشكىيەم لە نۇگە سەمان بەربۇون و ھاتنەمە بىلەم ھاتنەمە چى حسابە مەدىيەكمان بۆھاتمە دەستتەت لە قەبرىسان ھاوردۇيانەتلىو. ژن و مندالە كە شەم ھەر گىبابۇون كچىيەنى دووسالامن ھەبۇو لە گەمل دايىكىدابۇو ئەمە لە دەبس لە گەرمە ماو لمەرسا مەرد، دوای شەش حەوت مانگ ھاوسەرە كەشم لە دەبس گەرایمەو ھاتنەمە بۆ كەلار.

دادگایي كەرنى جاشەكان

دادگایي كەرنى جاشە موستەشارە كان گەرييە كى دەرونى گەرمە كەسەرە كەنەفالكراوه كانە، عەلى ووتى: ئىمە جاش مالۇيرانى كەردىن ئەگەر ئەمان نەبۇونا يە عەسەكەرمى نەيدەتوانى بگاتە ھەمەو شۇيىتىك بۆيە ھىيادە خەوازم ئەم پىارخارپانە دادگایي بىرىن و سزاي خۆيىان وەربىگەن. بۆتەمە بىنە پەندو عېرىتەت و حارىكى تەرى جاشايىتى دروست نەيەتەمە مەيلەت مالۇيران نەيتى، عەلى جەختى كەرددە ئەگەر جاشى فەتەت بەگەر عەدنان دىسەكۈرە حەممە ئىساو سمايلى عەزىزاغا نەبويايە لەناو زەنگەنە داودەدا عەسەكەرمە دەيتەوانى بىاشكىتى و خەلەك بىرى .. ئەلى ووتى: جىگە لە سەعىدجاف و حەممە صالح عېبدۇلا يەك كەسەيان باش نەبۇون ھەر ئەمان خەلەكىيان رزگار كەرددە كەسەيان خەلەكىيان رزگار نەتە كەرددە. ئىستا برا خۇمن جافم فەتەت بەگە خۆي بەسەرەزىكى جاف دەزانى وەلا برا ئەوانە خراپەيان زۆر بۇوه. سمايلى عەزىزاغاش زەنگەنە قەومە كە خۆي نېبى كەسى رزگار نەتە كەرددەوە پاكى تىياچۇو. عەدنان دىسەكۈرە خراپى وە كە خۆي نەبۇو.

خورشىدە محمد مەممەد

خورشىدە لەدایكىبوى سالى (1968) گەركى خەبەتى شارى سەلەيمانىيە، لە گەمل ھاوسەرە كەدە خالۇزاو پۇرزاو و سالى 1984 شۇوى بەعەلى حەممە ئەمینى گوندى مەيلقاسىم كەرددە، لەپەلامارى ئەنفالى سیدا گەيارو بە سوارى تراكتۆرە كە خۆيىان بسو قوره تسوو، دوای سى روز مانمە لە ترس و لەرزدا بەسوارى كۆمەلەلىك زىلەي عەسەكەرمى گوازراونەتەمە بۆ تۆپزاوا، كە لەنیوان ھەر دو زىلەي سەربازىدا سەيەرييە كى پاسەوانىش ھەبۇوە لەناو ھەر زەلەي كەشىدا لە گەمل ئەنفالكراوه كاندا سەربازىك بە كلاشينكۆفۇو سواربۇوە، بەردىيانن بۆ تۆپزاوا. خورشىدە دەگىرىتەمە كە گەيشتۇونەتە تۆپزاوا يەكسەر خراونەتە ھۆلىكىي گەرمەوە، كە خەلەكىكى زۇرى تىكراپسو تەنها جىڭەي دانىشتنىيان ھەبۇوە بۆيە نەمە توانييەو بەخەويت، بەيانى لەھۆلە كە دەرىان كەرددەنەتە دەرەوە دوبىارە كەرددۇيانەتەمە ناو ھۆلە كە ئەمساكە ھېشتە خەسەروى لە گەلەدا بۇوە تاراي كچىشى پېپۇوە، ئىت لەناو ھۆلە كە كەوتۇونەتە ناونۇسەكەردىيان و پاش ماوهىيە كى كەم سەيەيارەي داخراويان بۆھىيەنداو و بەردىيانن كاتىيەك دايابەزازەدونن لە معسەكىتىكدا خۆيىان دىۋەتەمە پېيان ووتسوو دېس، بىلەم مەينەتى ئەمە ژنانە لەمە دابۇو كە لە تۆپزاواو نەيانھېشىتۇوە ھېچ شەتىك لە گەمل خۆيىاندا بەرەن، لەمەيش خراونەتە ناو كۆمەلەلىك

هولی پیس و پو خدله دوه که چوارده دریان به گونی خول گیراوه، ئیتر هرچوئنیک بسوه توانيويانه مقابايمه بدرزنه وه تارای تممهن دوسالى به خنه سهر ئیتر ورد وورده عمه کمراه کان (که سهربه سوپای ميللى بسوون) نرميي كيان نواندبو له چاو ثوانه هى ترپزاوا مقاباوه گونیي به تاليان پيدابون تا ئەنفالکراوه کان له سههري بخهون، به لام لموي تارای تممهن دوسال لە گەرمماو لمبرسا توانيي نەماو بىئەتاتي تمماتىيە كەوه گيانى لە دەستداو عەمکمراه کان هەرئەهو شەوه لە دايىكىان سەندۇو بىردويانه بىئەمەدەي بىزەنەت ناشتۇپيانە يان فرىتىسانداوه .

خورشیده کاتیک ئمو چىزىكى بى دەگىراماسەوە وام ھەست دەکرد لەناو زىنداھەكىھى دېسەفە قىسم بۇدەكەت بېتايىبەتى ئەمەكىھى باسى داواكەھى تاراي تەممەن دووسالى بى دەگىپايسەوە (زىنیكمان لەگەللىدابو ناوى نەجىبە بىو لوپەندرەتەوە خەلکى كەركوك بىو لوپە شەۋىي كەدبىو پىيم ووت: دادە نەجىبە من عارەبى نازام بەشكى بەمام نۇرى بلىيەت تەماتىيەكى بى پەيدا بىكەت كچەكەم نەخوشە داواي تەماتىم لىيەدەكەت وەلا مالى ئاوابىيەت نەجىبە چۈوبىو بىللاي مام نۇرى ئەمۇيش مەسئول بىو لەدېس كەھاتەوە ووتى: بەخوا نەيداومەتى ئىيت كچەش بى ئاواتى تەماتەوە دواي دورئىز سەرى نایىبەوە تو خۆش.. ئەم بەسەرھاتى خورشیدە داواي تەماتىيەتى ئىيت كچەش بى ئاواتى فايىق و مەندالەكەتى كەداواي خەيارى لېكىدې بىو دەستى نەكەوتىو دواتىر مەندالەكە تاكەنەعليكى سەوزى مەندالانىمى نىابووه دەمى ھەتاڭو گياني درچۈوبۇ جوبۇوى) تاراي خورشیدەش بەھەمان مەرد چۈرۈپ ئەمۇيش دەمى نەگەيشتە تەماتەو گياني لەدەستداو ھەرتەمۇشەوە لەدىاكييان سەندو ھەتا ئىستاش گۈرۈپ وونە. خورشیدە ووتى: زۆرمەندان لەدېس مەردن ھەرتەمۇھى من نەبۇو زىيىكى تىرىش لەدرۆزىنە مەندالەكەي مەرد ھەرىپەمەردى من چۈرۈپ .زىيىكى تىرىش ھەرخەلک درۆزىنەبۇ كورىكى نوقسانى پېپۇو كورەكەھى ناوى كاروان بۇ ھەرلەمۇي مەرد .

بهره و دوزه خی نوگرہ سملان :

گه يشتنينه نوگره سملان شوييني باي قدره بالغ نه ئاممان دهست ده كه موت نه كارهبا هېبو تاريکو
قمره بالغ همر شويين نېبو دابنيشين خه سوم لموئى سۈراخى خەزورەمى كرد ووتىان وەلا ئمه ناويان
نوسىيۇه هەربەم سەيارە ئىيۇه دىيانبەن ئىيت زۆر گەمراين نەماندۇزىيىدۇ.. ئەدوش پېرىپۇ لەرسا
كوشتبونيان هيزيان لەبرىرابۇو، خوايمە ئەمۇ شەوهمان چۈن رۆزگەرددوھ بىرۋاو نەيەتەفوه هەتتا
تاريکبۇ باشتىبور خالى خەلکە كەمان وەچاوندىبۇو بەيانى كەرۋەز بىرۋەھ چى بىيىن ئەمۇ خەلکە
لاكە ئەھات لەرسان و لەتىنوان، پېمانيان ووت خۆزگە بىردايىمۇ نەھاتنايە بۆ ئىيرە.. ئىنجا لموئى
سەجىنىكى ترىش ھېبو ئەمە يان جىابۇو نەياندەھىشت كەس سىيانبىنى نەمان زانى ئەوانە چى بۇون.
.. نوگره سملان ناگىردىتەوە رەزالەت بىو ھەتا خواھىزكەت ناخۆش بىو بىرىتى و نەھامەتى بىدەم
باس ناكىرت. شەمۇي واھېبو 15 كەس لەرسا دەمەرد، ژىيىكى خەلکى گوندى درۈز نەمان لەتكە كابۇ
بەپېشچاومەوە خۆشى و مندالە كەشى مردن ژنەكە ناوى سەرگول بىو، بەلام مندالە كە ناوه كە نازام،
ئەمۇي زۇرتىسىنەك بىو بىينىنى حەجاج بىو بە كېيىل لەخەللى ئىدا لەمندالى ئىدا بىرۋاو نەيىينىمۇه..

خورشیده و دشنه که همیشه پیشنهاد بسون، همان دوا پرتوی بندگارا کانی نوگرمه ملان بسون کبد دران و سواری سهیار یانکردن به کاروانیک له نوگرمه ملان هینایانکه دره و بردبیان بسو هماوه لفوی مهاوه پیش روزنیک هیلابونه و خواردنی باشیان پیدابون و ریگه یان پیدابون خویان بشورن بوئمه و توزیک رهنگ هله بینه و شهوانیش کویانکرد و نه تنده و قسمیان بوقردوون ۵۶، با، د، دستکوبته کانه، شیش و بخشنده، سمه ک، فرمانده.

دعا پرسیاری من ئەم قسانەتى تۇ بلاپىكەمەو خورشىیدە ئەنفال چەشتىو ووتى: ئەرى بەخوا زۆر حىزدە كەم بلاۋىتىسو چونكە هەتا ئىستا كەس پرسیارى لىيە نەكىدوه. پىمۇخوشە بلاۋ سەتىتە دەھىم، كەم، بەسىرەتە ناخەشەمان: بىانتت ..

سی‌باره‌ت به‌دادگایی کردنی چاشه‌کان خورشیده ووتی: ئمه‌ی چون حمزناکم دادگایی بکریت و سی‌ادرین: ته‌واندی خایه‌یان که دوده‌ی سیزای خیه‌یان و دادگان.